

nam, kui 45 ehk 50 pennikoorma, ning laiust on agga 30 pennikoorma. Pohja poolt on Libanoni suured mäed raiaks, õhta poolt kivistade merri, loune poolt ta ullatab solamerre otsast ja hommiko poolt Bratti jdest sadik, Arabia kõrbesse, kust raiast diete arro ei sa. Kuninga Daweti riik olli laiem, sest et temma ka teisi maid weel olli enne alla woitnud; agga sedda ei olnud mitte kauaks.

Judama on mägginne ja kaljone, agga mäggede seljandikkudest alla miina, on kaunid suured wälistised maad ja mäggede wahhel wiljakandjad orrud. Suurem jõggi seal maal on Jordani jõggi; wähhemad jõed on, Jerusalemma liggidal, Kidroni- ja Siloa jõed, kellest wiimne ühhest hallikast touseb, tiki korjab ja sealt Jordani jõkke joseb. Illemad järwed on pohja poolt hakkada, Meromi järw, Kalilea- ehk Kenesari järw, kellest mollemist läbbi Jordan joseb, ning wiimaks Sola-järw ehk merri, keigesurem keigist, kuhho Jordani jõggi langeb. Keigekuulsam mäggi on Libanon; teised wähhemad on weel Eabori- ning Karmeli mäggi, Ewraimi pitt mäeseljandik, Juda- ning Kileadi mäggi; Sioni- ning Moria mäggi, need on Jerusalemma liina sees, Olli- ning Kolgata mäggi liina liggidal. Illemad liinad, mis üleseadusse saannas nimmetakse, on Jerusalemma lin, Petlemma, Jeriko, Keisarea, Toppe, Samaria,

Sefemi (ehk Sigari), Tiberia, Kapernaumma, Petaida, Naini, Naatsaretti ja Kana liinad. Muud teised liinad ja liinakessed, kellest Wannaseadusse saannas luggeda, jägo siin nimmetamatta.

Kanaani- ehk Judama, ehk ta kül mägginne, on üks Jummalast õnnistud Ma. Põllud, winamäed ja messiliino puud annawad rohkesti omma ande wälja; monda kallist purwilja seal kaswab, ning karjad siggiwad ka hästi, nenda et weelgi meie päiwil se janna temmast maksab, mis piiblis loeme: et se on üks Ma, mis pima ja met joseb, ja et ta on üks illo keige made seast. Kewwade ning suwwe wahhet seal ei olle surest tunda, egga süggise ning talwe wahhet; muud kui et teisel aial ennamiste kuiwa ja pouda on, teisel paljo wihma, monnikord ka lund. Wilja hakkatakse jo Jüri päwa aial korjama; wanna seadusse päiwil pisteti sirp wilja sisse nelli päwa enne Jürgi, ning seitsme nädalaga lõppetati keik leikud.

Agga Judama au on ammogi kustumud, liati sest aial, kui Türgi rahwa meletuma ja armotuma wälistsusse alla sattus. Rahwa hulk on wägga kahhanenud, liinad ennamiste hõpis alla ja monned neist koggoni kiwikangruks, teised paljaks küllaks jänud. Ellab seal sel aial seggaminne turgirahwast ja krefa rahwast; wiimsed on ristiusk, agga pearwad paljogi omma usso pärrast kannatama, sest et seal maal